

Coaches aan het woord

Idealen verdiepen en verbinden

Wie staat er wel eens stil bij zijn idealen? Waarom ging ik ook alweer medicijnen studeren? En wat is nu mijn ideaal, mijn persoonlijke missie? Een goede missie formuleren vraagt nadenktijd, zelfreflexie, laten rusten en nog eens heroverwegen.

Onlangs vroeg ik een jonge dertiger naar zijn werk. Hij had een ad rem antwoord: "Ik ontwerp ziekenhuizen". Het was zijn doorleefde ideale functie en persoonlijke opdracht. Misschien wordt het nog eens zijn levenstaak. Deze man ken ik allerminst als arrogant of opschepperig, integendeel.

Voorheen had elk zichzelf respecterend bedrijf of (non-profit) organisatie een eigen mission statement. Om de paar jaar werd dat tegen het licht gehouden, al of niet veranderd, al of niet succesvol veranderd. De aandacht voor mission statements leek te verminderen. Een aantal jaren geleden zei een fusieziekenhuis dat het 'creëren' van een collectieve missie en visie niet meer zinvol was qua streven. Dat had te maken met de moeilijkheid deze begrippen te definiëren en de hoge mate van gelijkvormigheid binnen (curatieve) zorginstellingen. Met andere woorden, het proces om ertoe te komen leverde te weinig op en het resultaat zou te weinig verschillen van vergelijkbare instellingen.

Zorgaanbieders veranderen in de loop der jaren van een zorginstituut naar een zorgnetwerk. Netwerkgeneeskunde betekent onder meer toenemende zelfsturing, en meer zelfsturende teams. Daarbij komt de huidige krapte op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen waardoor veel zzp-ers meewerken voor wie binding (bv door gezamenlijke basisopleiding) en loyaliteit wezenlijk anders is. Netwerkgeneeskunde gaat de eerste-, tweede- en derdelijns-zorg aan. Het proces rondom een gezamenlijke formulering van missie en visie lijkt weer meer zinvol te worden. Kleinschaligere eenheden (in plaats van het 'niveau ziekenhuis') kunnen met elkaar een collectieve ambitie ontwikkelen. Vertrekpunt is nu de patiënt in plaats van het grootse instituut.

Eind jaren 80, in mijn tijd als bedrijfsarts bij Philips Medical Systems (nu Philips Healthcare), vertelde een Amerikaan me dat het fraaiste mission statement dat hij ooit gehoord had, was van een medewerkster in de fabriek (!). Ze werkte aan echoapparaten. Op zijn vraag wat ze aan het doen was had ze gezegd: "Ik red baby's". Meer zingeving en arbeidsplezier kun je in een mission statement niet horen.